

Til programkomiteen

Fra Kongelig Norsk Båtforbund, ved generalsekretær Stig Hvide Smith

Våre innspill til deres Stortingsvalgsprogram

26.9.24

Vi ser at dere er godt i gang med arbeidet med nytt program før Stortingsvalget. I den forbindelse ønsker vi å gi dere noen innspill på hva båtfolket i Norge er opptatt av.

Kongelig Norsk Båtforbund (KNBF) er Norges eneste landsdekkende interesseorganisasjon for fritidsbåteiere og -brukere. Vi representerer over 420 medlemsforeninger og mer enn 44 000 medlemmer over hele landet.

Norge har verdens nest lengste kystlinje. Kysten har alltid vært viktig for oss, både for fiske og som handelsvei. Med sine mange fjorder og øyer er kysten vår et fantastisk utgangspunkt for fritidsaktiviteter ved og på sjøen. Det er kanskje derfor så mye som 26,1 % av norske husholdninger eier en eller flere fritidsbåter! Det er i dag over 1 067 000 fritidsfarkoster i Norge. Båtlivet er med andre ord noe mange her i landet tar del i, og vi håper dere har plass til noen ord om båtfolket i deres program.

Når vi i den nasjonale båtlivsundersøkelsen har spurt folk hva som er viktig for dem, kommer naturopplevelser, fred og ro, og frihetsfølelse først. Flertallet opplever at båtlivet har en positiv effekt på egen helse. Det de fleste bruker båten til er dags- og ettermiddagsturer og fisketurer. Så båten er en stor kilde til friluftsupplevelser for folk i Norge.

Våre tre prioriterte saker:

1. Vrakbåter er et miljøproblem. Vi ønsker obligatorisk båtregister.

Problemet: Forlatte båter som synker utgjør et miljøproblem. Når en båt ender sitt liv hos en eier som ikke klarer å ta vare på den og den forlates, synker den til slutt. Dette skaper mange vrak rundt i norske fjorder. Båtene kan inneholde skadelige stoffer, som diesel og olje, og mange av båtene består av glassfiber og plastmaterialer som brytes ned og ender i naturen om de ikke heves. Som en løsning er det i dag etablert en ordning med vrakpant, men denne er ofte lavere enn kostnaden ved å transportere båten til mottak. I kommuner der mange båter forlates og synker, blir kostnadene store med å rydde opp.

Løsningen: Vi må vite hvem som eier båten. Derfor må et obligatorisk båtregister innføres, sånn at eier ikke bare kan legge båten fra seg på en brygge eller for anker. Et register kan også

forenkle situasjoner der søk og redning i dag iverksettes fordi eier er ukjent. En svært liten andel av fritidsbåtene i Norge er i dag registrert i NOR og Småbåtregisteret.

Sjøfartsdirektoratet har utredet et register på vegne av regjeringen, og der kom det fram at Finans Norge, Redningselskapet, NORBOAT, Kystverket, KNBF, Norges Seilforbund, Politidirektoratet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB), NHO Reiseliv, Miljødirektoratet, Hovedredningssentralen, Frende forsikring, Skjærgårdstjenesten alle var positive til et obligatorisk båtregister. Nå gjenstår bare beslutningen om å innføre dette. Registeret kan være selvfinansierende, gjennom et lite registreringsgebyr.

Forslag til programformulering: *For å øke sikkerheten til sjøs, og redusere marin forurensning, vil vi innføre et obligatorisk båtregister. Prisen for registrering skal dekke driften av registeret.*

2. Praktisk utsjekk på båtførerprøven

Problemet: Det er innført krav om båtførerbevis for alle som er født etter 1980, og som fører en båt over 8 meter, eller med mer enn 25 hestekrefter. Dette er en god teoretisk prøve, men uten noen praktisk innføring eller testing.

Vi ser mange ulykker til sjøs. En del av disse har sin årsak i manglende kunnskaper og dårlig sjøvett. Det bør ikke være mulig å få et sertifikat for å føre båt på opptil 15 meter uten noen gang å ha kjørt en båt. Det er forskjell på teori og praksis, og at det er viktig at båtførere faktisk kan føre en båt.

Løsningen: Vi mener at båtførerprøven i fremtiden også må inneholde et krav om praktisk ferdighet. Dette kan gi færre ulykker og spare liv. Eksempler på ferdigheter vi mener båtfører bør ha er å ta en båt trygt inn og ut av havn, å forstå elementenes påvirkning på båten, og å få en bevisstløs person i vannet tilbake om bord. Dagens båtførerprøve må utvides med en del om praktiske ferdigheter. Her vil eksempelvis KNBF med våre besiktigelsesmenn og båtkyndige kunne bistå i gjennomføringen av en slik utsjekk. Dette trenger ikke å være kostbart eller omfattende, og vi bistår gjerne med å skissere hvordan dette praktisk kan gjøres.

Forslag til programformulering: *For å redusere ulykker til sjøs, vil vi utvide båtførerprøven til også å omfatte en veiledende praktisk utsjekk.*

3. Momskompensasjon

Problemet: Frivillige organisasjoner kan i dag søke momskompensasjon for en del utgifter. Det er i dag begrensninger i momskompensasjonen, som skaper et stort byråkrati med søknader

og unntak, og som resulterer i at mange båtforeninger langs kysten betaler mye moms for sin aktivitet.

Fritidsbåtlivet er Norges femte største fritidsaktivitet. I tillegg til å investere i og vedlikeholde båthavner over hele landet, tilbyr våre foreninger båtkurs, sommerleir for barn og unge, gjesteplasser for besøkende båter. Bryggene til våre foreninger er viktige for beredskapen mange steder, gjennom at Redningsselskapet, Politiet, Brannvesenet og Ambulansetjenesten bruker anleggene ved hendelser. Og ikke minst holder vi levende en kystkultur som vi kan være stolte av. Det er fritidsbåtfolket som besøker havner i små lokalsamfunn, og det er fritidsbåtfolket som har en levende interesse for kysten, dens natur, miljø og kultur.

Dagens ordning der Stortinget setter av en bestemt pott til dette, gir en avkorting for mange organisasjoner. Staten ender slik med å ta en avgift på aktiviteten i frivillige organisasjoner. Denne måten å gjøre det på, gir også foreningene en manglende forutsigbarhet i sin økonomi.

Løsningen: Frivillige organisasjoner må gis full momskompensasjon hvert år for alle varer og tjenester. Ordningen må gjøres regelstyrt, sånn at foreningene har en forutsigbar økonomi. Momskompensasjonsordningen må gjelde investeringer i og oppgraderinger av alle bygg og anlegg som frivillige organisasjoner eier.

Vi bidrar til samfunnet med utallige dugnadstimer for å tilrettelegge for aktivitet og friluftsopplevelser. Det bør ikke skattlegges, men verdsettes!

Forslag til programformulering:

Frivillige foreninger bidrar med et stort omfang av tilbud. Vi vil gjøre momskompensasjonen regelstyrt, og gi alle frivillige ideelle foreninger full momskompensasjon.

Hvis dere er mer interessert i hva båtfolk i Norge er opptatt av, ta gjerne kontakt for en prat. Se også undersøkelsen vi jevnlig gjør her: <https://www.knbf.no/batlivsundersokelsen/>

Med vennlig hilsen fra

Kongelig Norsk Båtforbund (BÅTFORBUNDET)

Stig Hvide Smith
Generalsekretær